

CODI COLOM

TV3 : 07/05/2006 21:35

TVCi : 07/05/2006 21:35

TVCi : 09/05/2006 03:45

REPORTATGE

El 20 de maig de 1506 Cristòfor Colom va morir a Valladolid. El descobridor d'Amèrica es va emportar molts secrets a la tomba; el principal d'aquests enigmes, el seu origen, està a punt de ser revelat. Durant aquests 500 anys, s'ha especulat molt amb la veritable nacionalitat de Colom. A més de la versió oficial que fa genovès Colom, hi ha una altra hipòtesi que destaca amb força: que l'almirall fos català.

La veritable nacionalitat de Colom s'està establint amb un procediment innovador: a través de l'anàlisi de mostres d'ADN d'homes de cognom Colom de Catalunya, València, les Illes Balears, Catalunya Nord i Gènova. En el projecte, hi participen sis universitats de tot el món. També hi participa el laboratori de Texas que es va encarregar d'identificar les víctimes de l'11-S als Estats Units.

El mètode es basa en la comparació del tipus d'ADN que es troba en el cromosoma Y -aquell que marca el sexe masculí- dels Colom i Colombo actuals, amb les mostres que provenen del mateix Cristòfor Colom i del seu fill Hernando. Segons el responsable del Laboratori d'Identificació Genètica de la Universitat de Granada i cap del projecte, el forense José Antonio Lorente, **"todas las personas que tienen un mismo apellido, si vamos a generaciones atrás, pues van a ser de un tipo incluso idéntico de ADN del cromosoma Y"**.

La hipòtesi de la catalanitat de Colom va prendre força a partir del anys 20 del segle passat, quan l'historiador peruà Luis Ulloa va publicar els seus estudis sobre el Descobridor. Segons Ulloa, Colom pertanyia a una família de la noblesa catalana, que havia estat rebel a Joan II (el pare de Ferran el Catòlic) en la guerra civil catalana de 1462-1472. Colom hauria estat corsari, sota el comandament del seu parent, l'almirall francès Guillaume Casenove-Coullon, a les ordres de Renat d'Anjou, el pretendent favorit dels catalans a la corona d'Aragó.

Des d'aleshores, molts investigadors catalans s'han sentit atrets per la teoria d'Ulloa i, seguint els passos d'aquest, han elaborat les seves pròpies hipòtesis. Es dona la circumstància que cap d'ells és historiador de professió: entre els apassionats per Colom hi ha arquitectes, periodistes, empresaris, filòlegs, treballadors del sector turístic, mestresses de casa...

El reportatge segueix la investigació del codi genètic i les diferents teories sobre la catalanitat de Colom: el Colom fill il·legítim d'un president de la Generalitat; el Colom català, però nascut a Sardenya; el Colom nascut a Gènova, però a l'illa que formava l'Ebre davant de Tortosa; el Colom herald del rei de Portugal pretendent al tron català; el Colom eivissenc; el Colom mallorquí fill il·legítim del príncep de Viana; el Colom príncep de Catalunya...

En el programa, hi participen les especialistes colombines Consuelo Varela, investigadora del CSIC a l'Escola d'Estudis Hispanoamericans de Sevilla i Gabriella Airaldi, de la Universitat de Gènova; el forense José Antonio Lorente, responsable del Laboratori d'Identificació Genètica de la Universitat de Granada, i els investigadors catalans Pere Català-Roca, Francesc Albardaner, Francesc Vallhonrat, Manuel Bestraten, Charles Merrill, Teresa Baqué, Jordi Bilbeny, Nito Verdera i Gabriel Verd.

El reportatge s'ha rodat a Barcelona, Badalona, Granada, Sevilla, Eivissa, Mallorca, Gènova i Maryland (Estats Units).

L'EQUIP

Un reportatge de: **Santiago Torres, Ramon Vallès i Lluís Montserrat**

Muntatge de: **Agustí Poch**

Post-producció d'audio: **Carles García**

Muntatge musical: **Albert Carlota**

Producció: **Silvia Pairó i Meritzell Ribas**